

Tines de Canet

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Vall d'Hortons o dels Gitanos. Antic terme del castell de Castelladral. Parròquia de Sant Miquel de Castelladral.
Emplaçament	Al sud de Palà Vell de la variant en surt una pista forestal direcció cal Tiet, uns 4 km, en paral·lel a la riera d'Hortons. Uns 400 m abans de cal Tiet, camí direcció NW uns 1.800 m.
Alçada:	560

Coordenades:

Latitud:	41.89577
Longitud:	1.741
UTM Est (X):	395562
UTM Nord (Y):	4638970

Classificació

Número de fitxa	08141 - 266
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XV-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Part superior de les construccions perduda
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018. Fitxa 114.EA. Nivell 2. Conservació. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA. Es tracta d'una fitxa genèrica sobre tines segons la qual "es protegeixen totes les tines dels diferents masos del municipi".
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús

Titularitat	Privada
Titular:	08140A011000080000II
Fitxes associades:	
<u>Balma de Canet</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 10/05/2021 - 14:12

Descripció

Conjunt de dues tines que pertanyien a la casa de Canet de Baix, que estava situada uns 40 m al sud de les tines i que fa uns anys va ser aterrada. Les tines es troben en una situació elevada respecte a l'actual camí, aprofitant el desnivell del terreny. La més interessant és la que es troba a ponent, excavada en un bloc de roca i, per tant, de tradició medieval. Té una construcció superior (parcialment conservada) que li donava aixopluc. La cavitat de la tina és de forma més o menys globular. Cal dir que la majoria de tines excavades a la roca tenen a part una cavitat menys fonda anomenada “follador” o “funyador” on es trepitjava el raïm. Aquesta tina, però, té la particularitat que el “follador” es trobava damunt mateix de la tina. En aquesta part superior el rebaix a la pedra adopta una forma quadrada, i és aquí on es recolzaven les fustes del brescat. Damunt d'aquestes fustes es trepitjava el raïm. Per tant, la tipologia d'aquesta tina sembla de transició entre el model més arcaic de tradició medieval i les tines modernes, que es van generalitzar entre els segles XVI i XVIII, amb el brescat a la part superior. A la part baixa de la roca es conserva la caixa per on desguassava la tina.

La tina situada més al llevant segueix ja la tipologia habitual de les tines modernes, tot i que és possible que també estigui excavada a la roca. Tanmateix, després es va revestir amb els típics cairons. És una tina cilíndrica i estava aixoplugada per una construcció de pedra de planta quadrada. Per accedir a la part alta on hi ha les tines es conserven uns graons tallats sobre la roca.

Observacions:

Informació oral facilitada per Josep Duarri, de Palà de Torroella, i per Joan Garriga Casanova, de cal Tiet

Història

Canet de Baix era una petita casa de pagès que estava situada vora l'actual camí, a l'altra banda. Fou habitada fins els volts de 1955, i cap a finals de la dècada de 1990 el seu propietari la va aterrar per habilitar-hi un camp. Hi havia una altra casa propera anomenada Canet de Dalt.

A pocs metres de la casa hi havia una gran balma, coneguda com la balma de Canet. És possible que fos habitada des de temps molt remots, tal com succeeix amb altres balmes similars que existeixen a la zona. Segons la tradició, hi havien arribat a viure fins a set famílies. Ja entrat el segle XX, però, la balma ja no era habitada, però encara servia com a corral per al bestiar. Devia ser pels volts de 1962 o 63 que, després d'uns forts aiguats, es van desprendre unes roques de la muntanya de dalt que van caure sobre la balma i la van esfondrar. Segons diuen, el terrabastall va ser tan fort que es va sentir des del molts quilòmetres a la rodona. Durant molts anys la vall de la torrentera va quedar pelada, amb una gran estesa de rocs a la vista.

Bibliografia

LLOBET, Ester (2010). *La balma de Canet. Antic indret on hi van viure persones*. Text inèdit.

SOBRÉ, Joan (2010). “La balma de Canet de Navàs, un lloc de molta pobresa i misèria”, *Regió7*, Manresa (18 juny 2010).

